

O'ZBEKISTON ISSN 2181-502X QISHLOQ VA SUV XO'JALIGI

№4. 2022

O'ZBEKISTON QISHLOQ VA SUV XO'JALIGI

agrar-iqtisodiy,
ilmiy-ommabop jurnal

СЕЛЬСКОЕ И ВОДНОЕ ХОЗЯЙСТВО УЗБЕКИСТАНА

аграрно-экономический,
научно-популярный журнал

Muassislar:

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
QISHLOQ XO'JALIGI VA SUV
XO'JALIGI VAZIRLIK LARI

Bosh muharrir:

Tohir DOLIYEV

Tahrir hay'ati:

Shuhrat G'ANIYEV
Jamshid XO'JAYEV
Shavkat XAMRAYEV
Shuhrat TESHAYEV
Azimjon NAZAROV
Bahodir TOJIYEV
Ravshan MAMUTOV
Abrol VAXOBOV
Bahrom NORQOBILOV
Nizomiddin BAKIROV
Bahodir MIRZAYEV
Ravshanbek SIDDIQOV
Mirziyod MIRSAIDOV
Baxtiyor KARIMOV
Ibrohim ERGASHEV

2022-yil,
Aprel №4.

Jurnal 1906-yil yanvardan
chiqa boshlagan.

Obuna indeksi 895

Jurnaldan materiallar ko'chirib
olinganda "O'zbekiston qishloq
va suv xo'jaligi" jurnalidan olindi,
deb ko'rsatilishi shart.

MUNDARIJA

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори. Пахта майдонларида тупроқ унумдорлигини ва ҳосилдорликни ошириш, сугоришнинг янги технологияларини жорий этишни кўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида..... 1

О.СОАТОВ. Пахтакорлар учун яна бир рағбат..... 2

ШААБДУАЛИМОВ, Ш.КАРИМОВ, Ф.АБДУЛЛАЕВ, К.ТАДЖИЕВ, Ф.ШАМСИТДИНОВ. Баҳорнинг ҳар куни ганимат..... 4

М.ТОШБОЛТАЕВ, А.ИБРАГИМОВ. Чигит экиш ва дастлабки культивацияни сифатли бажариш..... 5

Р.СИДДИҚОВ. Ғаллакорлар шашти баланд..... 7

Ҳ.АБДУЛЛАЕВА. Богбон ишлари қизгин паллада..... 8

Р.НИЗОМОВ, Ф.РАСУЛОВ. Сабзавотчилик хўжаликларида апрель ойи юмушлари..... 9

А.ОРИНПОВ, Ш.ДЖАББОРОВ, Н.ЙЎЛДОШЕВ. Соғлом чорвада барака бор..... 11

М.МУҲАММЕДОВА. Сув хўжалиги ахборот-бошқарув миллий тизими..... 13

З.ИШПУЛАТОВ. Қуйи бўғинда сув ресурсларини бошқариш тақомиллаштирилади..... 14

Х.КАРИМОВ. Янги тамойил – давр талаби..... 15

Бир асрлик ибратли ҳаёт..... 16

К.ЭРҒАШЕВ. Меҳнатим – бахтим..... 17

Ш.СОДИҚОВА. Орзулар рўёби..... 18

У.МАМАЖОНОВ. Илмга садоқатдан саодат топиб..... 19

Ш.НОРМУРОДОВ. Тўқин маҳсулот – фаровонлик омили..... 20

“Полвон” буйларида баҳор нафаси..... 21

К.ҲАЙИТБЕКОВ. Ота касби обрў келтирар..... 22

Ветеринар ва чорвадор ҳамкорлиги..... 23

Қорақўлчилар экспортни кўзламоқда..... 24

Эл хизматидаги ветеринарлар..... 25

Картошканинг “Богизогон” нави..... 25

Ш.ЖАББАРОВА. Хоразмнинг яшил олами..... 26

Кадастр хизмати: одиллик – бош мезон..... 28

М.ТЎРАЕВ, Х.АРОЛОВ, Г.ҚОБИЛОВА. Маҳалланинг маслаҳатгўйи..... 29

Б.МАХМУДОВ. Апелляция инстанция суди — имконият ва ваколатлар..... 30

Х.БАЛТАЕВ. Ноқонуний қурилма бартараф этилди..... 31

Б.БАЛТАЕВ, Ш.АБДУАЛИМОВ. Органик пахта етиштиришда зараркуанда хашаротлардан химоя тадбирлари..... 32

А.ШОЙМУРАДОВ, Д.А.ЛАЕВА. Рыжик навлари уруғларининг дала унвучанлиги ва қишлоғача бўлган даврда ўзгаришига экиш мезъер ва муддатларининг таъсири..... 33

Т.ОСТАНАҚУЛОВ, Х.ХУРРАМОВ, С.СУННАТОВА. Кузги сидератларни уруғта ўстириш, унинг яшил ўғит сифатида картошка ҳосили ва уруғлик сифатига таъсири..... 35

М.РАХМОНОВА, К.ҲАМДАМОВ, Ф.УЗОҚОВ. Круиз экстра оригинал препаратининг илдизқирқар тунламларга таъсирини ўрганиш..... 36

Т.КУЛНОВ, К.АЗИЗОВ, Р.НЕМЕТОВ. Сирдарё шаронтида чорва озук базасини мустаҳкамлаш имкониятлари..... 37

С.АБУОВ, Г.АМАНОВА. Гўштли қорамолчиликни ривожлантиришнинг устувор йўналишлари ва истиқболлари..... 38

Ф.ГАШПАРОВ, И.МАХМУДОВ, Ж.НАРЗНОВ, М.ГАФФОРОВА. Сув омборларининг эксплуатацияни ишончлилигини баҳолаш..... 39

Т.ХАМРАҚУЛОВ. Ғаллачилик кластерларининг хусусий машина парки ва таъмирлаш-хизмат кўрсатиш базасини асослаш тамойиллари..... 41

А.ВАХОБОВ, А.ЯДГАРОВ. Иқлим ўзгариши шаронтида қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилини сугурталашнинг долзарб масалалари..... 42

С.АБДУҚОДИРОВА, Б.МИННАСИПОВ. Ўзбекистон шаронтида агрокластерлар худудини ташкил этишнинг самарадорлиги..... 44

А.БАБАДЖАНОВ. Аграр соҳадаги фан-техника тараққиёти..... 45

Кулинг, умрингиз узаяди!..... 47

Jurnal O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2019-yil 10-yanvarda 0158-raqam bilan qayta ro'yxatga olingan.

Manzillimiz: 100004, Toshkent sh.,
Shayxontohur t., A.Navoiy k., 44-uy.

Tel.: +998 71 242-13-54,
+998 71 249-13-54.

Veb sayt: qxjurnal.uz
E-mail: qxjurnal@mail.ru,
Telegram: qxjurnal_uz
Facebook: qxjurnal

© «O'zbekiston qishloq va suv xo'jaligi»

Bosmaxonaga topshirildi: 2022-yil 1-aprel.
Bosishga ruxsat etildi: 2022-yil 1-aprel. Qog'oz
bichimi 60x84 1/8. Ofset usulida ofset qog'oziga
chop etildi. Shartli bosma tabog'i – 4,2. Nashr bosma
tabog'i – 5,0. Buyurtma № 8. Nuxyasi dona.

«HILOL MEDIA» MCHJ matbaa
bo'limida chop etildi.

Korxonaning manzili: Toshkent shahri, Uchtepa
tumani, Sharaf va To'qimachi ko'chalari kesishuvi.

Navbatchi muharrir – **B.ESANOV**
Dizayner – **U.MAMAJONOV**

Нашрларда, асосан, гўшти насли буқаларни сутли ва қўшма аралаш насли урғочилар билан саноатли чатиштириш натижалари, шунингдек, гўшти чорвачиликнинг ижобий томонларини, янги насл, йўналиш ва турларини кўпайтириш муаммолари ёритилган.

Гўшти чорвачиликда йилнинг барча фаслларида ҳайвонларни кўпайтириш, боқиш ва парвариш қилиш асосий ҳисобланади. Шундай қилиб, илм-фан ва ишлаб чиқаришни муаммоларни ечишга – ҳайвонларни кўпайтириш, боқиш ва парваришнинг кам харажатли, иқтисодий самарали тизимларини, шунингдек, яйловлар негизда ем-хашак етиштиришни ишлаб чиқишга қайта йўналтириш зарур [2].

Ҳайвоннинг ўзи ишлаб чиқарадиган биологик энергиядан, шунингдек, озуқа олиш, об-ҳаводан яшириниш, туғиш ва ўз наслини улғайтириш каби табиий инстинктлардан максимал даражада фойдаланишни асослаш керак. Гўшти қорамолларнинг асосий камчилиги сигирнинг паст маҳсулдорлигидир. У йилига битта бузоқни боқиши мумкин. Хўжаликда нотўғри бошқарувда унинг иқтисодиёти сут чорвачилигидан икки, баъзан уч баравар паст. Гўшти чорвачиликда ўсиш учун улар сут чорвачилигига қараганда 2-3 баравар кўп озуқа бирликларини сарфлайдилар, чунки чорва учун ишлатиладиган барча емлар битта маҳсулотга – ўсишга тегишлидир.

Пода айланмаси тугалланган гўшти чорвачилик тизимида ҳосил бўлган ёш ҳайвонлар битта хўжаликда сотиш учун етиштирилганда сигирлар улуши 45% ни ташкил этади, бу сут чорвачилигидан кам. Шу сабабли, худди шундай ўлчамдаги гўшти подаларда сигирлар камроқ бўлади ва улар ҳар битта бошига камроқ бузоқ беради. Бузоқларни боқишда сигирларда бузоқ туғилгандан кейин тухумдонларнинг сариқ танасининг йўқолиши кечикиб, уларнинг туғмаслигига олиб келади.

Гўшти чорвачиликнинг камчилиги сигирларнинг сут маҳсулдорлигининг пастлиги бўлиб, боқиш даврида бузоқларнинг ўсишига салбий таъсир кўрсатади, ҳайвонларнинг ҳаддан ташқари кўзгалувчан асаб тизими, айрим насли урғочиларнинг оғир туғиши ҳисобланади.

Гўшти чорвачиликнинг катта камчилиги наслдор ва

сотилиши мумкин бўлган чорва моллари подалари сони ўртасидаги рационал муносабатларнинг бузилишидир. Наслчилик чорва моллари подаларида одатда 12 насл турининг ярмидан кўпи боқилади. Шунинг учун ҳам ёш ҳайвонларга бўлган талаб минималдир. Наслчилик корхоналари ёш ҳайвонларни фақат сўйиш учун арзон нархларда сотадилар, ва шунинг учун катта зарар кўради, наслчилик маҳсулотлари сифатини пасайтиради ва ҳайвонлар сонини камайтиради.

Гўшти чорвачиликда мол гўшти етиштириш учун бузоқли сигирлар боқиш бўйича арзон фермер хўжаликларини қуриш ва модернизация қилиш учун ўрта ҳамда узоқ муддатли кредитлар ажратиш имкониятларини кенгайтириш, гўшт фермалари ва комплекслари учун ишлаб чиқариш инфратузилмасини қуриш ҳамда яйловлар ва пичанзорларни ташкил этиш ёки хусусий корхоналарга қурилиш харажатларини қисман қоплаш зарур.

Гўшти чорвачилик ҳайвонларни турли хил ва арзон озуқа билан таъминлайдиган яйловлар етарли бўлган жойларда самарали ҳисобланади, чунки ўтларни ўриш, уни етказиб бериш ва чорва молларига тарқатиш, ҳайвонларни парвариш каби кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни ишлаб чиқариш циклидан чиқариб ташлайди. Ҳайвоннинг махсус технологиясидан фойдаланган ҳолда бу операцияларнинг барчаси инсон аралашувисиз ўз-ўзидан амалга оширилади. Табиий яйловлардан олинган ем-хашак маҳсулот таннархига кам таъсир қилади.

Хулоса. Йилига бир бузоқ ва маҳсулот учун юқори озуқа харажатлари билан чекланган, гўшти чорвачилик сут чорвачилиги ва бошқа ҳайвонлар турлари билан маҳсулдорлик бўйича қуйидаги шароитларда иқтисодий рақобатга бардош беради: сут чорвачилигига ва бошқа чорвачилик маҳсулотларини ишлаб чиқаришга нисбатан озуқа бирлигининг 2 баравар арзон бўлишига йилнинг барча фаслларида яйловларни яратиш ва улардан фойдаланиш орқали эришиш мумкин.

**Смагул АБУОВ,
Гулмира АМАНОВА,**

СамВМИ Нукус филиали профессор-ўқитувчилари.

АДАБИЁТЛАР

1. Сулейманов Е.Н. Рекомендации по разведению крупного рогатого скота мясных пород. - М.: «Ось-89», 2011.
2. Абдолниёзов Б.О. Чорвачилик асослари. Дарслик. Т.: «Ношир» нашриёти. 2010.

УЎТ: 628.218

ТАДҚИҚОТ

СУВ ОМБОРЛАРИНИНГ ЭКСПЛУАТАЦИОН ИШОНЧЛИЛИГИНИ БАҲОЛАШ

Ушбу мақолада сув омборларини эксплуатация қилиш ишончлилигини баҳолаш бўйича тадбирлар келтирилган ва тадқиқот натижалари акс эттирилган.

This article presents measures to assess the reliability of the operation of reservoirs and reflects the results of the research.

Ҳар қандай сув омборида – ер қимирлаганда, тошқин вақтида ва бошқа фавқулдда шароитларда авария рўй бериш эҳтимоли ортади. Гидротехник иншоотлар (ГТИ) ни қундалик ишлатиш жараёнида эса кўп йиллик эксплуатация давридаги турли таъсирлар, лойиҳа, қурилиш ва эксплуатация қилишдаги камчиликлар натижасида сув омбори ишончили-

лиги таъсир этувчи омиллар пайдо бўлиб боради.

Олиб борилган кузатувлар натижаси ва эксплуатация маълумотлари шуни кўрсатдики, ирригация сув омборларини эксплуатация қилиш жараёнида уларни авария ҳолатларига олиб келувчи ва ишончилигига таъсир этувчи гидрологик, техник ва экологик омиллар рўй бериши мумкин. Сув омбор-

лари эксплуатацияси ишончилигига техник, гидрологик ва экологик омиллар таъсиридаги ишончилиқнинг элементлари аниқланди ва қуйидагича ифодаланди:

- Сув омборининг меъъридан ортиқ тўлиб кетиши;
- Сув омбори ҳавзасининг лойқа-чўкиндиларга тўлиб бориши;
- Тўғон юқори қиялигидаги ҳимоя элементларининг бузилиши;
- Тўғон танасидаги фильтрация жараёнларининг ўзгариши;
- Тўғон танасининг меъъридан ортиқ чўкиши ва силжиши;
- Сув чиқарувчи иншоотдаги носозликлар;
- Дренаж ва бошқа туннеллардаги ўзгаришлар;
- Иншоотлардаги электр ва механик қисмларнинг ишдан чиқиши;
- Пастки бьефнинг ювилиши, охириги туташтирувчи иншоотларнинг бузилиши;
- Сув омборида электр тармоқларининг узилиб қолиши ёки захирадаги электр-энергия манбасининг ишдан чиқиши;
- Сув омборига қуйилувчи ва ундан чиқувчи каналларнинг бузилиши;
- Сув омборидаги сув сифатининг ёмонлашуви (агрессивлашуви);
- Сув омбори ҳавзасининг сув муҳофазаси чегараларининг бузилиши.

Сув омбори ишончилигига гидрологик омилларнинг таъсири сув омборини тўлдириш ва бўшатиш тартиботига амал қилмасликда, ҳавзанинг лойқага тўлиб боришида, тўлқин таъсиридаги ўзгариш жараёнларида намоён бўлса, техник омиллар таъсири тўғон танасининг меъъридан ортиқ чўкиши ва силжишида, сув чиқарувчи иншоотлардаги носозликларда, механик жиҳозларнинг ишдан чиқишида ва бошқа ҳолатларда,

экологик омилларнинг таъсири эса, ҳавзадаги сув сифатининг ўзгариши натижасида (агрессивлигининг ошиши, сув юзасида турли чиқиндиларнинг сузиб юриши, ва бошқа) сув омбори ГТИ да рўй бериши мумкин бўлган ўзгаришларда, ҳавзанинг сув муҳофазаси чегаралари чизигининг бузилиши натижасидаги ўзгариш жараёнларида намоён бўлади. (1-расм)

Ҳар бир омилнинг юзага келмаслиги ёки унинг таъсири кам бўлишини таъминлаш учун уларнинг ҳар бирига алоҳида ёндашув асосида уларнинг юзага келиши сабабларини аниқлаш ва ушбу сабабларнинг олдини олиш чораларини белгилаб, амалга ошириш лозим. Шунинг учун сув омбори иншоотларини ишлатувчи ходимларнинг биринчи галдаги асосий вазифаси – уларнинг хавфсизлигини таъминлаш масаласидир. Бунинг учун сув омбори, унинг иншоотлари ва жиҳозларини техник ишлатиш жараёнида уларнинг иш қобилиятини таъминлаш ҳамда содир бўлиши мумкин бўлган авария ҳолатларининг олдини олиш учун қуйидаги энг асосий вазифаларни бажариш керак:

- иншоотлар, улардаги механик ва электр жиҳозларнинг техник ҳолатини ҳар куни визуал кузатиб бориш ва йўриқномада белгиланган тартибда назорат-ўлчов ишларини бажариш;

- кузатув натижаларини зудлик билан қўлланма ва белгиланган дастурлар асосида қайта ишлаб, таҳлил қилиш асосида иншоотнинг иш ҳолати бўйича хулоса чиқариш, бажарилган ишлар бўйича барча маълумотни тегишли журналларга қайд қилиш ва компьютер хотирасига киритиш;

- кузатувлар натижалари асосида иншоот ва жиҳозларнинг жорий таъмирлаш ишларини режалаштириш, тўлиқ ва режадаги таъмирлаш ишларига аниқликлар киритиш ва уларни ўз вақтида талаб даражасида бажариш;

- захирада керакли қурилиш материаллари, эҳтиёт қисмлар, асбоб-ускуналар, назорат-ўлчов аппаратлари, электр-энергия манбаи ишга яроқли ҳолда бўлишини таъмин-

лаш ва уларни ўз вақтида бутлаб туриш;

- иншоотларни техник ишлатишни такомиллаштириб бориш, фан-техника янгилекларини, илғор тажрибаларни ўрганиш ва ишлаб чиқаришга татбиқ этиб бориш;

- ходимларнинг ма-лакисини ошириш билан доимий равишда шуғулланиш, илмий-амалий семинарларда иштирок этиш ёки ўз ҳудудида ташкил этиш, тегишли мутахассисларни таклиф этиш;

- бошқармада, иш жойларида керакли лойиҳа ва ижроия ҳужжатлари, техник адабиётлар, йўриқномалар, қўлланмаларнинг доимо мавжуд бўлишини ва яхши сақланишини таъминлаш.

1-расм. Сув омборлари эксплуатацияси ишончилигига таъсир этувчи омиллар схемаси.

Ушбу тадбирларни шароит тақозоси билан эмас, балки илмий асосланган ҳолда доимий, айнан кузатишлар натижалари асосида режалаштириб олиб бориш керак. Бунда иншоотлар ва жиҳозларнинг техник ҳолати ҳақидаги маълумот қанча кўп ва узоқ муддатли бўлса, ҳисоблар шунча аниқ бўлади. Ушбу маълумотларни ишончлилик назарияси усуллари билан қайта ишлаб, ҳар бир элемент ва умуман сув омбори мажмуасининг ишончлилик мезонлари аниқланади. Улар асосида сув омбори мажмуаси ва унинг элементлари ишончилигига баҳо берилиб, юқорида айтилган тадбирлар режалаштирилади.

Ирригация сув омборларини эксплуатация қилишда шошилиш чора-тадбирлар ўз вақтида режалаштирилиб олиб борилса, уларда учраб турадиган носозликлар, авария

ҳолатларининг олди олиниб, сув омбори эксплуатацияси ишончилиги янада ортади ва такомиллашади, сув омбори захирасидаги сувдан эса, самарали фойдаланишга эришилади.

Фурқат ГАППАРОВ,
т.ф.д., катта илмий ходим,
Илҳомжон МАХМУДОВ,
т.ф.д., проф., бош илмий ходим,
Жасурбек НАРЗИЕВ,
таянч докторант,
Муштарийбону ҒАФФОРОВА,
таянч докторант,
ИСМИТИ.

АДАБИЁТЛАР

1. Справочник по надежности. Том 1. М.: Мир, 1969. 340 с.
2. Сув омборларининг техникавий эксплуатацияси бўйича намунавий йўриқнома/ САНИИРИ. Тошкент, 2007 й. 75 б.
3. Сув омборларида иншоотларнинг техник ҳолатини айнан кузатиш бўйича қўлланма/ САНИИРИ. Тошкент, 1994 й. 60 б.

УЎТ: 631.3(575.1)

ТАДҚИҚОТ

ҒАЛЛАЧИЛИК КЛАСТЕРЛАРИНИНГ ХУСУСИЙ МАШИНА ПАРКИ ВА ТАЪМИРЛАШ-ХИЗМАТ КўРСАТИШ БАЗАСИНИ АСОСЛАШ ТАМОЙИЛЛАРИ

The article describes the principles of substantiation of the fleet of machines and the repair and maintenance base of grain-growing clusters

Ғалла – бу нон. Нон эса одамзотнинг асосий емиши, тириклик манбаи. Шу боис, ғалла ҳосилини етиштириш, уни қайта ишлаб, ун ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларига айлантириш республикамизда ғаллачилик кластерларига юклатилган. 2022 йил январ ойи ҳолатига 157 та шундай кластер фаолият юритмоқда. Ўтган йили юз фоиз ғалла кластерларда етиштирилди.

Ўзбекистон Президенти Ш. Мирзиёев қишлоқ хўжалигида кластер тизимини ривожлантириш бўйича 2021 йилнинг октябр ойида ўтказган видео йиғилишида нафақат қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини кўп етиштириш, балки ҳосилни қайта ишлаш даражасини ошириш, тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришга тўла ўтиш долзарблигини аниқ рақамлар асосида кўрсатиб берди. Бу вазифаларни бажаришда илмнинг роли алоҳида эканлигини таъкидлаб, қатнашчиларга бир неча бор “илм”, “илм” ва “яна илм” деб уқтириб ўтди.

Бу фикрлар ғаллачилик кластерлари учун ҳам тўла ўринлидир. Зеро, кластерда экин майдонларидан унумли фойдаланиш, тупроқ унумдорлигини сақлаш ва ошириш, ғалла етиштиришдаги технологик операцияларни машина ва механизмлар ёрдамида оптимал муддатларда адо этиш, ўсимликларни ва ҳосилни касаллик ва зараркундалардан ишончли ҳимоя қилиш каби деҳқончилик ва муҳандислик тадбирлари илм-фан ютуқларига таянган ҳолда такомиллаштирилса ва жорий этилсагина кўзланган мақсадга эришилади. Бу йўналишда кластер учун зарур бўлган машина-трактор парки ва техник хизмат кўрсатиш (ТХК) базасининг таркибий ва миқдорий кўрсаткичларини асослашга доир мақсадли илмий изланишларни бажариш долзарб масалалардан ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 24 апрелда тасдиқланган “Қишлоқ хўжалигининг устувор йўналишлари, глобал минтақавий ва ҳудудий муаммоларнинг илмий ечимларини тадқиқ қилиш бўйича 2022-2026 йилларга мўлжалланган дастур”да жумладан, “Пахта – тўқимачилик, ғаллачилик, мева-сабзавотчилик ва шолчилик модел кластерларининг юқори ишлаб чиқариш кўрсаткичларини таъминлайдиган қишлоқ хўжалиги машиналари ва таъмирлаш техник-хизмат кўрсатиш объектларининг рационал таркиблари ва миқдорларини асослашнинг ҳисобий моделлари ва ҳисобий дастурларини ишлаб чиқиш” вазифалари белгилаб берилган. Ушбу вазифаларни бажаришда ғаллачилик кластерларнинг бош моделини яратиш, ғаллачиликдаги агротехник мавсумларнинг давомийлиги ва қишлоқ хўжалиги машиналарининг ўртача иш унуми мезонлари асосида бош модел кластерининг хусусий машина паркани шакллантириш, бош моделнинг таъмирлаш ва ТХК базаси таркибини танлаш ва уни зарур технологик қурилмалар билан жиҳозлаш муҳим омил ҳисобланади.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институти (ҚХМИТИ)да бажарилаётган ушбу тадқиқот иши Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 31 июлдаги “Қишлоқ хўжалиги машинасозлигини жадал ривожлантириш, аграр секторни қишлоқ хўжалиги техникалари билан таъминлашни давлат томонидан қўллаб-қувватлашга оид чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4410-сонли Қарори, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 24 сентябрдаги “Бошоқли дон етиштиришда кластер тизимини босқичма-босқич жорий этиш орқали юқори ҳосилдорликни таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар